

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

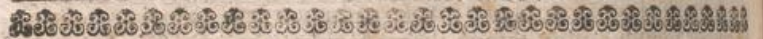
**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXXIII. S. Matthæus. Opes Stygiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XXXIII.
FESTUM S. MATTHÆI

Ap. & Evang.

Vidit hominem sedentem in telonio. Matth. 9.

Opes Stygiæ.

P

A.
Nullibi
plus vita
& animæ
salus peri-
clitatur,
quàm in-
ter opes,
eas maxi-
me quas
malo ritu-
lo avaritia
corrãsit.

Rô quæ cœcitas, quæ & quanta perversitas peccatores im-
mos infestat AA. non æstimantur vitia suis licet supplicia
stipata. Non vitantur vitia, licet mille periculis vitæ co-
ronata. Hæc pericula quocunque casu Deus submoveat.
beneficii loco accipienda foret submotio; ac cœci mortali
pro gratia, quam nolunt agnoscere, mille murmura in ipsum Deum
divos Cœlites eructant. Hæc pericula nullibi citius incurras, quam
inter auri argentique acervos, eos maximè, quos cœca opum man-
avaritia collegit, & iniquitas corrãsit. Divitiis hæc viâ partis & vitæ
tanta est affinitas, ut mutuo etiam nomine gloriantur. Nil tam pro-
pinquum est divitiis, quam vitiis oppleri, quibus in abyssum male-
dei possessor mergatur. Plutus auri numen & Pluto numen Averni
tanta se propinquitate contingunt, ut arctior dari haud possit, nisi
geas identitatem. Indicabant per hoc majores nostri, divitias & in-
ros summam inter se societatem fovere; sicut enim vix à se invicem
distant literulâ Plutus & Pluto, ita non multum inter se dissident di-
tiæ & Inferorum flammæ; quod ut innueret ipsa etiam natura, aurum
& argentum in ima terræ viscera detrusit, ut ipso primæ originis
vicinum esset Averno, neque erui posset, nisi ab iis, qui peterent pro-
fundum. Accedunt oracula divina (1) *dives difficile intrabit in regnum*
cœlorum. Quæ difficultas ne modica esse videatur, mox subnectitur.
Facilius est, camelum per foramen acis transire, quàm divitem intrare in
regnum cœlorum. Hæc sententia usque adeo Apostolos exterruit, ut
dicerent: *Quis ergo poterit salvus esse?* Quibus responsum est: *At non ho-*
mines hoc impossibile est, apud Deum autem omnia possible sunt, quasi
ceret, Omnipotentia Dei & infinita ejus Pietas ad hoc exigitur, ut
ves aliquis salvus fiat; est enim ingens prodigium, divitiis oneratum

(1) Matth.
19.

furfum ad cœlos ascendere, cum etiam opibus & fortunis vacuo grave accidat, per viam tam arduam ad Superos eluctari. Tale prodigium erat præfens Festi huius Præses ac Patronus Matthæus Apostolus simul & Evangelista, quem vidit Deus in telonio sedentem, ut innueret, Mammonâ pressum stare ulterius haud potuisse, pondere deorsum trahente. Audiatur hanc in rem Ambros. (2) *sedebat, quia stare non valebat, pondere cupiditatis oppressus, & intus fraudum conscientia incurvus*, avarus in lucro, insatiabilis desiderio, in debitis flexuosus, in exactio-nibus truculentus, in rapinis barbarus; hunc hunc sedentarium seu pravis auri motibus habituatum Euclionem Christus vidit, mox eum verbis hise affatus: *Sequere me*. Notat hic loci Bonav. Christum tria fecisse pro Matthæo, (3) *exiit, viam, vocavit*? *Exiit ut requireret: Vidit ut attraheret: Vocavit ut ad se converteret*. Secutus est invocantem & intuentem Deum Matthæus, ac relictis omnibus vestigia pressit Servatoris. His obtutibus etiamnum hæc horâ clemens Deus pessimos eucliones dignatur: his vocibus *sequere me* adhuc hodie jam è cœlo, jam ex Eucharistica theca ad sui sequelam burfarios invitat; sed quotus hõc avõ vocanti Deo obsecundat? quotus relicto telonio & iniquitatis mammonâ suam ad herum remisso, se bonis exiit male partis, & fursum invitentem Deum sectatur? ah totum hunc orbem oculis obeamus, numero sanè perpaucos reperiemus, qui pravia Matthæi exempla sibi vendicent, eaque verbò simul exprimant & factò. Passim divitiis & vitiis inhiatur, licet inde æternum *væ* incuratur. Passim in foro clamatur & in choro: *Vite, nisi cuminos, querenda pe unta primùm est*. Proxima gehennæ pericula inde procis suis nasci solita contemnuntur & exploduntur. At verò unde fit, ut tam rari divites salventur? quæ ratio raritatis? investigemus nonnullas.

Prima ratio in ipsi srefidet aureæ fortunæ donis. Ardet Deus opum largitione homines allicere, ut fortius ament Largitorem, hunc finem auri possessio aut cupiditas diruit, evertit, quia in vicem gratitudinis Deo refundendæ mentem hominis occupat cœcitate, & oblivionem Datoris inducit, & omnibus vitiis viam referat. Sic opes cedunt in exitium, quæ esse debebant Dei tam munifici memnosynon. Sic illi factum legimus, de quo sequentia memorat (3) Pædagogus. Jam ultimus articulus instabat, jam propè animam agere videbatur opulentus, nihil adhuc de Deo, nihil de cœlo, nihil de inferno audire voluit Moribundus, sed Confessario potius exesse iussò, lancem aurò plenam per uxorem afferri voluit; quæ cum

Mm

ocius §. 1.

B.
Prodigium
est, si dives
cum Mat-
thæo sur-
sum tendat
ad Superos.
(2) S. Am-
bros. hom.
de Vigil.
Sancti.

(3) D. Bo-
navent. in
Matth. c. 1.
C.

Rari hodie
Deo vo-
canti & ad
se invitanti
obsecun-
dant.

Causæ tan-
tæ rarita-
tis, cur tam
pauci divi-
tes salven-
tur, inquit-
runtur.

D.

Causa pri-
ma ex eo
trahitur,
quod opes
Dei obli-
vionem pari-
ant, cum
potius gra-
titudinem
excitare
deberent.

(3) Pædag.
Christ. c. 7.

Hist. ocius esset allata, eidem manus inseruit, illa identidem suspiria & preces aureos inter nummos reiterans: Tu tu ò aurum meus deus es! Tu mea spes es! Tu mea unica voluptas es! Tu vita es mea! Quidquid infesti popæ deblaterent, à te uno ego solidam opem exspecto. His dictis, caput aurò circumvolvens, illudque defuavians, ac veluti suum adorans idolum, animam tandem à Pluto ad Plutonium transmisit. Pro qua vesania! captare aurum & animum totò cœlò proscribere?

Nimirum ingenti congesta pecunia curâ

Est deus, humanos nunc regit ipsa vices.

E. Alteram causam parit inhumanitas, quâ ut plurimum pauperes egeno ope sua destituunt opulenti. Eum se erga hominem gerit Deus, quem se suum in proximum homo exhibet. *Misericordes misericordiam consequentur, judicium autem (4) sine misericordia in eum vibrabitur, quoniam non fecit misericordiam.* Est divitiis ita propria immisericordia, ut centenis divitiis vix numero totidem misericordiæ patres repentes, quot portas numerant Thebæ; cum enim miseri non sint, nec sciunt, nec sentiunt, quid sit esse miserum; hinc miseri nec condolent, nec auxiliantur, indigni proinde sunt, quibus manum præbeat auxiliantem clemens Deus. Scimus, quid de Evangelico divite illo in Stygiæ pulso dixerit (5) Stridonensis: *Ideo rogans dives non exauditur in tormentis, quia rogantem pauperem non exaudivit in terris.* Induebatur purpurâ & byssò, Lazarus interim nudus ante januam jacuit abjectus & contemptus. Misertus fuisset Lazarus, etiam à Deo misericordiam consecutus fuisset. Damnatus erat dives ille non ob divitias, sed quia divitiis non usus est ad misericordiam pauperi Lazaro exhibendam. Habet hic loci multoties locum tritum illud:

Quò plùs sunt potæ, plùs sitiuntur aquæ.

Quò ampliores fortunæ possidentur, eò fortius succendunt possidentem, eò crebrius extimulant & inflammant habentem; quò autem fortius amantur, eò ægrius in egenos dispensantur; hinc minus liberes redduntur in misellos; hinc magis duri fiunt, & inhumani in ceteros illos, quos dira premit paupertas, ac pluribus ex titulis digni, quoniam nullam pariter misericordiam à Deo consequantur, sed judicio sine misericordia æternum castigantur. *Quâ mensurâ mensi fueritis, remetitur vobis (6) cujus clarum specimen dedit dives in Orco sepultus; non illi*

(6) Matt. 7. vobis

rapuit aliena; non templi bona dissipavit; non pauperes oppressit; non pupillos exspoliavit; non viduas exhaustit; non rusticellos emunxit, excoriavit, sed tantum erat dives, purpurâ & bysso indutus & quotidie splendide comestatus; quod ergo crimen commisit Orcò dignum? jacuit ante januam Lazarus ulceribus oppletus & nemo erat, qui jacentem vel vestibus, vel mensalibus micis aut bellariis refocillaret. Canes aluit epulo, Lazarum despexit; in vestium mensarumque pompam opes suas largiter effudit, Lazarò nec obolum transmisit; hinc illa horrida fitis excrevit, quam nulla Abrahæ trulla poterat refrigerare.

Tertiam causam Voces præbent, quibus mundi hujus continuam prosperitatem è cælo Deus epuloni exprobravit, prout Scriptura (7) loquitur *recepisti bona in vita tua.* Verum est, immisericors fuit Euclio ille, sed hæc sola immisericordia non peperit tantam suppliciorum immanitatem. Ipsa opulentia & perennis fortunæ usus, omnium voluptatum affluxus, tantam post se trahebant malorum iliadem. Semper hic loci felicem esse & fortunatum, boni ominis signum non est. Timendum est, ne assiduam faustitatem infelicitas excipiat sempiterna. Noluit olim D. Ambrosius vel per horam in diversorio subsistere, cum audiret ex caupone se nullis unquam adversis, nullò morbò, aut alia quacumque calamitate tentatum, sed solibus semper placidis, semper innubibus & serenis gavissimum esse. Ergò intulit S. Pater, migremus hinc; nolim ego hic loci pernoctare, ubi timendum, ne tantam felicitatem infelicitas excipiat, & nos cum ipso pari fato involvat. Migremus hinc. Migravit S. Pater cum suis, & eadem nocte collapsa domus, omnes inquilinos miserè obtrivit & contumulavit. En quàm nihil boni Mediolanensis Antistes ex continua felicitate præfagiit. Est nempe nimis verum, certumque quod suis olim epistolis (8) Hieronymus inseruit: *Difficile est, imò impossibile est, hic ventrem implere & ibi mentem mille deliciis saginare.* Christus ipse hanc assiduam faustitatem pro signo posuit securæ damnationis (9) ideo palàm dixit: *Vae vobis divitibus, quia hic habetis consolationem vestram! Vae vobis, qui saturati estis! Vae vobis qui ridetis, quia lugeritis!* Item Apocalypticus Joannes illà sententiã expressit (10) *quantum glorificavit se, & in deliciis fuit tantum date illi tormentum & luctum.*

Quarta eaque ultima causa ex aliis panè innumeris hodie producenda est iniquitas vel iniquitatis Mammona, qui ut plurimum divitias veluti prodromus præcurrere solet, aut comitari aut subsequi consuevit.

(7) Luc. 16.
F.

Causa tertia quia ex opibus se perpetim felices reddunt opulenti, ergò hic cælum & ibi Orcum.

(8) S. Hier. ep. 34. ad Jul.

(9) Luc. 6.

(10) Apoc. 18.

G.
Causa quarta est, quia multo-

ries opum suavit. Iustitia virtuti cœlum debetur juxta illud: (11) *Justitia de gra-*
gratia ju- lo prospexit; iniustitia verò & iniquitati decretus est infernus. Ita
sticia cul- Pfaltes regius (12) *non habet bit juxta te malignus, nec permanebunt iniqui-*
tus concul- *sti ante oculos tuos.* At verò juxta vulgatam S. Hieronymi sententiam
catur. (13) *divites vel iniqui sunt, vel iniqui heredes sunt.* Quod ipsum multò ante
 (11) Pl. 84. Hieronymum visus est Plato ethnicus enuntiare (14) his verbis: *Pl-*
 (12) Pl. 5. *rum est, quod vulgò scitur, admodum divites non esse bonos.* Quid ergo
 (13) S. Hieron. Ep. ad Hedib. mirum est, si divites rarò admodum salventur, sed suis potius cum
 (14) Plat. fortunis in Orco sepeliantur. Produxit talem oppidò divitem Mam-
 l. 5. de leg. monistam in regulis suis prudentiæ Christianæ Georgius (15) Reb.
 (15) Gebrg. quem modo meis quoque Auditoribus bona fide communicò. Erat
 in reg. inquit ille, superbia tumidus legista, qui verbis & vocibus ad omnem
 prud. p. 20 fraudem compositis, plures causas undique impias & iniquas præter
 c. 11. n. 20. omnium spem reboante conscientia lucratus, grandem sibi sollicita-
 Hist. tium & fores pulsantium clientum peperit affluxum, unde sibi no-
 men comparavit famosissimum ac numerosas opes collegit, quibus om-
 nis generis delicias sectatus, improbè cuticulam explevit lusorius gula
 at subito lue obrutus periculosa & undique fatali à sacris invitatur
 à profanis, de periculo monetur, ad animos ritè ante obitum es-
 piandos totis viribus inflammatur; at ille tanquam surdus & jam con-
 clamatus oculos, aures atque animos avertit, rejectis tandem omnibus
 vestimentis & ipso lecto nudus in omnem se partem versat & reverla-
 tandem velut furore percitus horridam promit vocem: Adesto Deus
 & tu diabole adesto! certate modò & dimicite, cui vestrum jus con-
 petat in hanc animam meam; hanc illi obsignabo, qui hac in arena
 cto evaserit. Tacuit per semihoram ad horrifonas hæc voces ore bla-
 phemo eructatas, inde iterum linguâ stygiâ Stygem evocare auditus
 eja propera diabole, cape animam meam, tu vicisti. Anima hæc non
 Deo debetur, sed tibi, age cum ea, quidquid placuerit. Deum ejus
 Divos execror, toti Cœlo nuntium remitto. His eructatis, in ungue
 acheronticos spiritum exspuit impii corporis inquilinum. Surgant co-
 mæ hæc audienti, tremant digiti hæc scribenti, lingua titubet hæc &
 similia proloquenti. Interim his exemplis libri & annales abundant, &
 quotus est qui opibus suis diffidat? jure hîc omnes opulenti contem-
 niscant, jure divites metuant, etiamsi nullam ipsi fraudem commise-
 rint, ne fortè aliquid alieni per alios malè corras æris possideant; sus-
 ferim adeò, ut non tantùm ab omni iniquitate se seriò abstineant, sed
 etiam

etiam summa cum sollicitudine in suarum opum primas origines inquirant, quid si esset mammona, hæc pinguis & opima hereditas, per reprobos fortè legistas & juris truncatores rabulas ad me devoluta? malim omnibus bonis carere, quàm ex alieno epulari, græcari, vivere, ludere, deliciari.

Faxint Superi, ut submotis omnibus hisce causis, quibus opum damnatio maturetur, opum Largitori Deo nos semper gratos exhibeamus, & donis è cælo effusis ad supremi Numinis ignominiam nunquam utamur, sed opes potius & fortunas ad Dei honorem & gloriam, ad pauperum solamen & subsidium juxta leges divinas usurpemus, impense semper cavendo, ne quid iniqui aris bursis nostris irrepat, illâpsum, verò suis æqui possessoribus ante Solis occubitum transmittendo; ita multiplex pecunia, quæ tot aliis divitibus hactenus peperit gehennam, nobis pariet immortalem gloriam.

Amen.

H.
Tollantur
hæ causæ,
& opes nobis non gehennam
parient sed
gloriam.

Mm 3

CON-